

6.4x12.62	1	עמוד 13	הארץ - כותרת	16/05/2022	81682336-7
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונות - 80790					

מכתבים למערכת הארץ

בכל זאת חזה משהו

בתגובה על "ערבים ציונים ורכבות מברלין לירושלים: התחזיות התמוהות של הרצל באלטנוילנד", מאת עופר אדרת ("הארץ", 13.5)

עופר אדרת כותב ביקורת על ספרו של ב"ו הרצל "אלטנוילנד" 120 שנה אחרי פרסומו, ומגלה שהיו דברים שהרצל לא חזה (וואו, ידיעה מרעישה!). וכך כותב אדרת: "עיון בספר מעלה פער גדול בין החזון או השאיפה של הרצל, למציאות בשטח... נכשל בניסוח כמה מבעיות המהותיות ביותר של מדינת היהודים", "אינו חושף כל רמז לסכסוך היהודי-ערבי", "להיפך, על פי הספר הערבים מדברים בשבחה של עליית היהודים, שמחים בהתפתחות ככללה, בהכנסות, בייצוא התפוזים ועוד. רשיד ביי, דמות ערבית בספר, "אינו מספר על פליטים, משטר צבאי, אפליה וגזענות". כמו כן, "להרצל היה פתרון פשוט לתחבורה, רכבת חשמלית, כלי מצוין ובטוח להסעת המונים", והוא כתב על על רשת מסילות רכבת לכל רחבי העולם היוצאת מירושלים, שבה הנסיעה בקרונות מרווחים, שעה שלמעשה, במציאות אחרי 120 שנה תושבי ישראל תקועים בפקקים.

אדרת מבקר את ההוה העגום של טבריה, שהרצל מקביל אותה בספר לריבייריות הקסומות של קאן וניס, ואילו בירושלים רואה הרצל בחזונו את בית המקדש מפואר בלבן ובוהב; מקומות קדושים אינם נמצאים בבעלות הבלעדית של מדינה כלשהי. עוד ועוד פרטים עוברים תחת שבט ביקורתו של אדרת: תל אביב אינה מוזכרת, גם התחזית הטכנולוגית של הרצל לא מדויקת ממרחק השנים.

אני תוהה, אדרת כהיסטוריון לא פרש לפני הקורא את המציאות שבה כתב הרצל את הרומן. זו המציאות הגלובלית של אימפריות לפני מלחמת העולם הראשונה, זאת תרדמת הערבים בהשוואה להתעררות הלאומים באירופה, זה מצבו של עם ישראל המפוזר, והפלגנות הפוליטית, ואף הנטייה האישית של הרצל כחופשי מדת, שלא לדבר על השינויים הטכנולוגיים, שאפילו ז'ול ורן לא הצליח לראות בדמיונו הפורה. רק פרט שולי קטן הצליח הרצל לנבא: תקומת מדינה יהודית בעוד 50 שנה. גם בזה הוא לא דייק, המדינה קמה כעבור 51 שנים. לא ברור לי מה היתה כוונת הביקורת של אדרת?

ראובן בן שחר, כפר תבור